

Gazeta

SZKOLNA

PISZEMY DLA NAUCZYCIELI OD 1999 ROKU

tygodnik nr 44 (474), rok XI, 3 listopada 2009 roku, cena 6 zł (w tym 0% VAT), ISSN 1508-6593, nr indeksu 32 1664, wydaje Gazeta Szkolna Sp. z o.o.

Prenumerata 2010
zamów już dziś!
wypełnij kupon na str. 21

Kurs na kapitał ludzki

Nasza zdolność absorpcji i dyfuzji wiedzy, innowacyjnych rozwiązań, nowoczesnych technologii jest ograniczona. Bez kadr gotowych sprostać nowym wyzwaniom, Polsce nie uda się nadrobić dystansu wobec wysoko rozwiniętych gospodarek.

TEKST: BOŻENA BOROWSKA

Wyzwania przyszłości
Raport Zespołu Doradców Strategicznych premiera Donalda Tuska „Polska 2030” odnotowuje na dziś ogromne zapóźnienie Polski w wielu istotnych dla tempa rozwoju i dorównywania konkurencji obszarach. Od wysoko rozwiniętych gospodarek dzieli nas spory - zarówno technologiczny, jak i organizacyjny - dystans. Zdaniem autorów opracowania, stan infrastruktury, dostępność transportowa, wydolność strategicznych gałęzi przemysłu, nawet powszechność stosowania Internetu i zaawansowanych usług teleinformatycznych, sytuują nas daleko w tyle za liderami. Choćby udział w eksporcie produktów wysokiej techniki, na przykład w Irlandii wy-

nosi 28,28 proc., na Węgrzech - 20,22 proc., a w Polsce - zaledwie 3,11 proc. **A przecież wyroby i usługi high technology, innowacyjność gospodarki, kreatywność pracowników, decydują obecnie o pozycji na globalnym rynku. „Zaawansowanie technologiczne staje się najważniejszym czynnikiem stanowiącym o tempie, a przede wszystkim o jakości wzrostu gospodarczego”** przekonuje Polska Izba Zaawansowanych Technologii, której celem działalności jest stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości opartej na wiedzy i sukces polskich projektów innowacyjnych. Mottem PIZT są słowa Bennisa Warrena (MIT): „Największym wyzwaniem dla liderów XXI stulecia jest wyzwolenie możliwości intelektualnych

ich organizacji”. **Rola kapitału ludzkiego i jego twórczego potencjału staje się wiodąca.** Konieczność przesunięcia zasobów pracy z przestarzałych i nieefektywnych sektorów gospodarki do nowoczesnych gałęzi przemysłu i usług oraz stworzenie warunków i standardów życia adekwatnych do aspiracji społeczeństwa, wymagać będzie podnoszenia jakości kapitału intelektualnego.

Procesy deindustrializacji i deagrarnizacji oraz rewolucja informatyczna, opanowująca niemal wszystkie dziedziny życia, spowodowały, że praca ulega systematycznej dematerializacji. Wiedza i sposób jej wykorzystania wypierają coraz gwałtowniej zapotrzebowanie na surowce, czasochłonne wytwarzanie, opanowywanie przestrzeni. **Gwarancją sukcesu społeczeństw i postępu cywilizacyjnego staje się obecnie efektywne wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich, ich wiedzy i doświadczenia, kreatywności i aspiracji. Rywalizacja odbywa się teraz głównie w obszarze twórczości naukowej, liczbie patentów, nowatorskiej myśli technicznej.** Niestety transfer polskich nośników wiedzy: wyników sfery B+R (Badań i Rozwoju), innowacji, kapitału intelektualnego, nie czyni z nas awangardy postępu. Udział Polski w światowej konkurencji naukowej, mierzonej liczbą publikacji i cytowań, jest raczej mizerny. Dwie najbardziej prestiżowe uczelnie polskie: Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet Jagielloński ledwie mieszczą się w czwartej setce tzw. listy szanghajskiej. Raport „Foresight kadr nowoczesnej gospodarki” pod redakcją Krzysztofa Matusiaka, Jacka Kucińskiego i Agnieszki Gryzik, uświadamia, że od pierwszej dziesiątki liderów światowej innowacyjności, dzieli nas przepaść. Niemcy zgłaszają rocznie do Europejskiego Urzędu Patentowego (EPO) 260,12 wniosków patentowych na milion mieszkańców, Finlandia - 239,09, Polska - 2,89. Co tu komentować? Liczby mówią same za siebie. Chiny w ciągu ostatnich czterech lat zwiększyły liczbę wniosków ponad trzykrotnie, Korea Płd. - o 140 proc. W Polsce notuje się regres. Poziom zatrudnienia w sferze B+R jest niski. Pracuje w nim 24,8 proc. zatrudnionych. Średnia unijna wynosi 32,9 proc. Atrakcyjność sfery nauki jest dla młodych Polaków niewielka. Nie daje naukowcom ani satysfakcji finansowej, ani odkrywczej.

W NUMERZE

ZABAWY Z EDUKACJĄ

Edukacja przez zabawę, a może zabawa przez edukację? Współczesne projekty edukacyjne skierowane do dzieci w różnym stopniu starają się wypełniać te zasady. Jest ich coraz więcej, więc żeby wybrać odpowiedni trzeba wiedzieć, czego szukać. Do księgarń trafiła książka Elizy Piotrowskiej...

Joanna Sopyło
czytaj str. 7

SZKOŁA NIE MUSI BYĆ JEDYNYM OŚRODKIEM EDUKACJI

Współczesna szkoła wywodzi się z tradycji społecznych XIX wieku. Królowa Victoria po raz pierwszy zorganizowała system powszechnego kształcenia. Niemcy wymyślili warunki kształcenia, potocznie realizowanego pod postacią tzw. freblówek (standard to sień do przebrania i umycia rąk, sala lekcyjna z zapleczem, wykorzystywanym także do wymierzania kary fizycznej, na pięterku mieszkanie dla nauczyciela, zabudowania gospodarcze, pole).

Jarosław Kordziński
czytaj str. 8

CBOS PYTA, ILE KOSZTUJE SZKOŁA?

Od wielu lat, na początku nowego roku szkolnego, CBOS pyta rodziców o wydatki, jakie ponoszą na szkolne potrzeby dzieci. Badania usiłują także ustalić, czy rodzice zapewniają potomstwu udział w dodatkowych płatnych zajęciach edukacyjnych i ogólnorozwojowych, organizowanych w szkole lub poza nią oraz jakie kwoty przeznaczają na ten cel.

Romuald Tejszerski
czytaj str. 10-11

WSZYSTKO W RĘKACH NAUCZYCIELI BIBLIOTEKARZY

W dniach 24 - 25 października odbyło się w Lublinie XII Ogólnopolskie Forum TNBSP. Hasło przewodnie spotkania to: „Biblioteka - Szkolne Centrum Informacji warsztatem pracy i twórczości”, a co za tym idzie prezentacje, wystąpienia i dyskusje dotyczyły w szczególności organizacji i pracy Szkolnego Centrum Informacji, ale nie tylko.

Jolanta Ostrowska
czytaj str. 15

